

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HẢI DƯƠNG

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KỲ I
NĂM HỌC 2010-2011
Môn: NGŨ VĂN 7

ĐỀ CHÍNH THỨC

Thời gian làm bài: 90 phút (không kể thời gian giao đề)
Đề gồm: 01 trang

Câu 1 (2 điểm)

- a. Chép lại theo trí nhớ phần dịch thơ bài *Phò giá về kinh* của Trần Quang Khải in trong sách Ngữ văn 7, tập 1.
b. Nêu vắn tắt giá trị nội dung và nghệ thuật bài thơ.

Câu 2 (2 điểm)

*Cánh khuya như vẽ người chưa ngủ,
Chưa ngủ vì lo nỗi nước nhà.*

(*Cánh khuya* - Hồ Chí Minh, Ngữ văn 7, tập 1, NXBGD, trang 140)

- a. Tìm điệp ngữ và xác định dạng điệp ngữ trong câu thơ trên.
b. Phân tích tác dụng của cách diễn đạt đó.

Câu 3 (6 điểm)

*Ơn cha nặng lắm ai ơi,
Nghĩa mẹ bằng trời, chín tháng cưu mang.*

(Ngữ văn 7, tập 1, NXBGD, trang 37)

Từ hai câu ca dao trên, hãy phát biểu cảm nghĩ của em về *ơn cha, nghĩa mẹ*.

.....Hết.....

Họ và tên học sinh:.....Số báo danh:.....

Chữ ký của giám thị:.....

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA HỌC KỲ I
HẢI DƯƠNG NĂM HỌC 2010 - 2011
Môn: NGŨ VĂN 7
(Hướng dẫn chấm gồm 02 trang)

I. Yêu cầu chung

Giám khảo cần vận dụng hướng dẫn chấm để đánh giá chính xác, khách quan bài làm của học sinh, tránh đếm ý cho điểm. Khuyến khích những bài viết có tính sáng tạo (trong cách thức trình bày hoặc suy nghĩ riêng, độc đáo).

II. Yêu cầu cụ thể

Câu 1

Bản dịch thơ:

*Chương Dương cướp giáo giặc,
Hàm Tử bắt quân thù.
Thái bình nên gắng sức,
Non nước ấy ngàn thu.*

a. Chép đúng bản dịch thơ (1 điểm). Nếu chép sai 1 câu thơ trừ 0,25 điểm.

b.

- Giá trị nội dung: Thể hiện hào khí chiến thắng và khát vọng thái bình thịnh trị của dân tộc ta ở thời đại nhà Trần (0,5 điểm).

- Nghệ thuật: Sử dụng thể thơ ngũ ngôn tứ tuyệt với hình thức cô đúc, dồn nén cảm xúc (0,5 điểm).

Câu 2

a.

- Điệp ngữ: *chưa ngủ* (0,5 điểm).

- Dạng điệp ngữ: điệp ngữ vòng (0,5 điểm).

b. Tác dụng của phép điệp ngữ:

- Điệp ngữ *chưa ngủ* lặp lại 2 lần ở cuối câu thơ thứ 3 và đầu câu thơ thứ tư khắc họa rõ nét tâm trạng của tác giả. Bác chưa ngủ không chỉ vì cảnh đẹp mà quan trọng hơn là Người đang lo cho vận mệnh của nước nhà (0,5 điểm).

- Nhấn mạnh, làm nổi bật lòng yêu thiên nhiên, yêu nước sâu nặng của Bác Hồ kính yêu (0,5 điểm).

Câu 3

* **Về kỹ năng:** Biết cách làm kiểu bài biểu cảm (phát biểu cảm nghĩ).

Bố cục đầy đủ 3 phần: mở bài, thân bài, kết bài.

* **Về kiến thức:**

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau song phải làm rõ một số nội dung sau:

1. Nêu khái quát nội dung tư tưởng, tình cảm của bài ca dao
- Tình cảm của cha mẹ đối với con cái là tình cảm thiêng liêng sâu nặng. Ca dao thường mượn hình ảnh núi cao, biển sâu để so sánh với công lao, tình nghĩa của cha mẹ đối với con cái.

- Bài ca dao là lời nhắn nhủ tha thiết về công ơn, tình sâu nghĩa nặng của cha mẹ đối với con cái.

2. Trình bày cảm nghĩ về *ơn cha, nghĩa mẹ* theo một số gợi ý sau:

- Hiểu và xúc động trước công ơn, tình nghĩa của cha mẹ:

Ơn nghĩa sinh thành: cũng như cây phải có cội, sông phải có nguồn, con người có tổ có tông. Cha mẹ là người sinh thành ra ta, mẹ đã mang nặng đẻ đau, chín tháng cưu mang ta,...

Ơn nghĩa nuôi dưỡng (dưỡng dục): cha mẹ nuôi dưỡng ta từ khi còn thơ bé, vất vả, khó nhọc nuôi ta, lo lắng mỗi khi ta ốm đau, dõi theo mỗi bước ta đi, luôn ở bên ta những lúc vui buồn, động viên, nâng đỡ ta mỗi khi vấp ngã,...

- Thẩm thía đạo lý: Con cái phải biết ơn và kính trọng cha mẹ.

- Cảm phục trước tấm gương suốt đời hy sinh vì con và tấm gương con cái có hiếu với cha mẹ.

- Phẫn nộ trước cảnh con cái có hành vi bất hiếu, ngược đãi cha mẹ.

* Cách cho điểm

Điểm 6: Đáp ứng tốt các yêu cầu nêu trên. Diễn đạt lưu loát, văn viết có cảm xúc, không mắc lỗi chính tả.

Điểm 4 - 5: Đáp ứng được cơ bản các yêu cầu nêu trên. Diễn đạt tương đối lưu loát. Có thể mắc một vài lỗi chính tả.

Điểm 2 - 3: Đáp ứng được một phần yêu cầu. Diễn đạt còn lúng túng. Còn mắc nhiều lỗi chính tả.

Điểm 1: Chỉ đáp ứng được một phần nhỏ của yêu cầu. Mắc nhiều lỗi diễn đạt và chính tả.

Điểm 0: Lạc đề. Sai cả nội dung kiến thức lẫn kỹ năng.

Chú ý: Ngoài một số gợi ý trên, học sinh có thể trình bày những ý tương tự, giám khảo vẫn xem xét và cho điểm.